

Milost Pána Ježíše Krista, láska Boží, dar a společenství Ducha svatého se všemi námi! Amen.

„Duše naše očekává na Hospodina, on jest spomožení naše, a pavéza naše . . . Budiž milosrdenství tvé nad námi, Hospodine, jakož naději máme v tobě.“ Ž 33,20.22

Píseň 618 *Modré nebe, slunce zář*

Modlitba: Hospodine, toto nedělní shromáždění, to je Tvá nabídnutá ruka vztažená nám v ústřety. Vítáš nás, jako bychom přicházeli z dalekých cest, nabízíš nám svůj dům, útočiště, místo odpočinku a občerstvení. Tvá velkorysost, Bože, nás zahanbuje, protože naše cesty bývají křivolaké pro naši nepevnost a zmatenost. Děkujeme, že jsi nám dal všechno, co potřebujeme k životu. Děkujeme za všechny lidi, které máme rádi. Víme, že by nám bez nich bylo těžko.

Prosíme, ukaž nám dnes znovu, kudy dál a jak.

Prosíme za všechny, kdo si nevědí rady.

Prosíme o živou víru, pevnou naději a lásku ke všem lidem.

Prosíme, buď hostitelem nám i všem, kdo k tobě dnes hledají cestu a spoj nás ve svém Duchu. Amen.

Čtení: Kaz 3,9-15

Píseň 370 *Jak čerstvých vod jelen žádá*

Text: L 15,1-2.11-32

Kázání:

Proč tohle podobenství patří k těm nejznámějším? Proč nás tak hluboce zasahuje? Protože se v něm Ježíš dotýká rodinných vztahů? Citlivého, citového jádra naší duše? Provázků milování, vazeb a pout vytvářených těmi nejužšími vztahy? Jistě! A nadto ještě – Ježíš nevypráví jen tak nějaký příběh, nýbrž podobenství o vztahu Boha a člověka. A ten vztah – podobně jako v rodině – není jednoduchý, není statický, nedokážeme ho vystihnout jedním pojmem, jednou větou. Je to příběh, děj, v němž se jeden druhému ztrácíme, míváme se, ale opět jeden druhého nalézáme. A konec toho zůstává otevřený.

Leckdo by si mohl stěžovat, že v tom Ježíšově vyprávění chybí matka. Ale bible si nepotrpí na genderové stereotypy. Bible mluví na mnoha místech o Bohu v obrazech a přirovnáních jako o ženě, matce. Hospodin Bůh je orlice, ba dokonce kvočna! Prorok vidí Boží vztah k jeho lidu jako vztah matky k dítěti: jak by mohla matka zapomenout na své pacholátko?! A otec v Ježíšově podobenství je mateřsky milosrdný, vnímavý k oběma svým dětem, neváhá jim vycházet vstříc, vysvětlovat, vést ke smíření. Rembrandt na obraze *Návrat marnotratného syna* namaloval ruce objímající syna zřetelně odlišné: levá je mužská, zatímco pravá je ženská. Ta pravá je ženská!

Proč tohle podobenství patří k těm nejznámějším? Proč nás tak hluboce zasahuje? Protože Ježíš svým vyprávěním maluje před naším vnitřním zrakem Boží obraz. Je to Bůh ve vztahu k člověku a člověk ve vztahu k Bohu. Bůh a člověk se jeden druhému ztrácejí, mívají se a opět jeden druhého nalézají. Kdo se nikdy necítil ztracený? Mimo? Kdo nezakusil opuštěnost a zoufalství? Komu nikdy nescházela otevřená náruč? Evangelium Kristovo je vzrušující příběh života a smrti. Příběh slepých uliček a nové naděje.

Jako tolikrát v Ježíšových příbězích i tohle podobenství je plné paradoxů. Ten, který se dostal hodně daleko, který se vzdálil svému Bohu, je mu náhle velice blízko, a ten, který byl stále doma, se Bohu odcizuje a vnitřně vzdaluje. Jak a čím se to děje? Starší syn ztratil otce, ztratil otce, protože otec nesplňoval jeho představy. V jeho představách měl otec zřejmě především dbát na dodržování příkazů. Tento syn předpokládal, že otec od něho vyžaduje, aby nic neporušil, ničím nevybočil. A tak syn nemyslel na sebe. Sloužil bez radosti. A od otce očekával, že bude spravedlivý – bude stejná měřítko uplatňovat i na druhé, i na jeho bratra. Důležité je: takhle si to ten syn jen představoval. Ale otce vlastně neznal, neptal se ho, neodvážil se projevit svá skutečná přání, touhy, otázky. Nedostatek komunikace vytváří falešné obrazy o druhém. A překvapení, když se ten druhý, bližní a blízký projeví jinak, než jsem čekal. (Smutné je, že je zřejmě těžké přijmout i skutečnost, která je lepší a krásnější, než byly mé představy.)

Ten mladší syn se s otcem-Bohem mívá na počátku. Chce jít svou cestou. A otec mu nebrání, přeje mu jeho svobodu, nic mu nerozmlouvá, nic mu nevyčítá. Nechce ho držet u sebe. Teprve když ho vidí vracet se, vybíhá mu naproti s otevřenou náručí, otevřeným srdcem.

Co znamená, že ten mladší syn „je nalezen“? Kdo ho hledal a jak? Příběh říká, že „šel do sebe“. Anebo jiný překlad „přišel k sobě“. Někdo by řekl: sám se našel. Jiný by třeba řekl: život ho naučil. Jsou různé způsoby, jak takovou životní zkušenost pojmenovat, jak jí rozumět. V žalmech a u proroků najdeme myšlenku, že drsné, zlé věci mohou být dílem Božím. Skrze ponížení, ohrožení, ztrátu vede Bůh své lidi k pokání, ke změně smýšlení, k pokoře. Pomáhá jim, aby se vzpamatovali ze své pýchy a destruktivního jednání, pomáhá jim (nám) přijít k sobě. (Tohle si ovšem musí uvědomit a na sebe vztáhnout každý sám.) Jinak třeba takový Kazatel anebo církevní otec Augustin by řekli, že Bůh nás hledá tím, že do našeho srdce vkládá touhu. Touhu možná někdy neuvědomělou, možná neartikulovanou, touhu po přijetí, po lásce, po smyslu, tedy v posledu touhu po sobě samém. Po Bohu živém.

Nejprve otec ztratil syna a syn ztratil otce. Nyní nacházejí jeden druhého. Člověk a Bůh jsou si blízko. Co nás navzájem přibližuje? Je předpokladem na naší lidské straně rozpoznání, že jsme na dně? Rozpoznání, že nejsem hoden, nemám nárok, už si nevybírám, jaký má ten Bůh být a co od něj mohu chtít? Rozpoznání, že zbývá jediná naděje, totiž návrat k Bohu, od něhož nic nežádám? Kterému nepředkládám žádné své požadavky? Vracející se syn ani nevysloví svou žádost, kterou se v cizině chystal otci přednést: „přijmi mne jako jednoho ze svých nádeníků“...

Ježíš vypráví příběh s otevřeným koncem. Schází epilog, zda mladší syn se připojil k otci a vyšel naproti staršímu, aby i k němu hledal cestu, zda starší našel opět cestu k otci a přijal i svého bratra. Ježíš ten příběh nedopoví, protože ten příběh se právě děje. Jsme bratři a sestry, někdy ztracení svému nebeskému Otci i sobě navzájem, někdy hledající cestu k sobě samým i zpátky domů, někdy nesmyslně vzdorující pozvání ke společné radosti. Ježíš vypráví příběh s otevřeným koncem, protože Ježíš se svým zvaním ke společné hostině neskončil a skončit jen tak nehodlá. Amen.

Píseň 694 V království Božím místa dost

Ohlášky, sbírka

Přímluvná modlitba: Pane,

prosíme, pojď nám naproti, abychom se s tebou potkali.

Pojď nám naproti, když se vracíme tmou, když zjišťujeme, jak na tom jsme.

Pojď naproti tam, kde jsme my nebo jiní lidé v nouzi, v samotě, v nemoci.

Tam, kde už lidé nemůžou dál, kde jsou ohromeni ztrátou, tragédií, plamenem násilí.

Pojď nám naproti všude tam, kde si nejsme jisti tvým odpuštěním,

tam, kde církve vzbuzují dojem, že jsou místem jen pro ty, kdo si to zaslouží.

Pojď naproti i těm, kterým zdánlivě nic neschází, a přece po tobě touží, ať zjevně či vskrytu.

Ty jsi podivuhodným způsobem smířil se sebou člověka ve svém synu. Daruj nám odvahu víry, abychom na každý den žili z tvého přijetí a učiň nás nástrojem svého pokoje.

Společně tě nazýváme Otcem, a proto voláme: Otče náš... Amen

Poslání:

Odpuštění, jakého je schopen jenom Bůh a jaké my jen nedokonale napodobujeme a tlumočíme lidem kolem sebe, - takové odpuštění ať vás provází, kamkoli půjdete.

Pravda, k níž jsme pozváni a povoláni, ať vám nedá spát, vládne-li bezpráví, lhostejnost a lež.

Láska, která je největší ze všech darů, ať vás pozvedá z prachu, když jste smutní a opuštěni, a ať vám dává sílu a vede vás k pevné naději a k pokojnému odpočinutí.

Požehnání

Píseň 582 Toužíme v lásce žítí stále